

Bc. Ivo Formánek: Vojenské a politické souvislosti výstavby Maginotovy linie, Praha 2011, 108 stran rkp. + přílohy

Ivo Formánek se ve své diplomové práci věnuje u nás nepříliš frekventovanému tématu francouzských opevňovacích prací v meziválečném období. Nezabývá se ovšem postupem a organizací výstavby pevností na východní a severní hranici Francie, ale spíše jejími širšími souvislostmi, tedy hlavně vývojem názorů francouzských vojenských kruhů na obrannou koncepci státu. Zvláště se pak věnuje souvislostem mezi výstavbou Maginotovy linie a významem tzv. strategické defenzívy ve francouzském vojenském myšlení.

Kromě vojenských souvislostí opevňovacích prací se autor věnoval také postojům politických stran, vládních činitelů, tisku a veřejnosti k ve druhé polovině dvacátých let zvolené koncepci obrany státu před německou vojenskou hrozbou. Zkoumá také, jaký vliv měla Maginotova linie na myšlení civilistů a zda její výstavba skutečně vedla k falešnému pocitu bezpečí ve francouzském vnitrozemí.

Vzhledem k tomu, že pevnostní stavitelství hrálo po několik staletí významnou roli při obraně Francie, nebyla výstavba linie překvapivým rozhodnutím. V této souvislosti Formánek v prvních 5. kapitolách sleduje roli pevností v minulosti. Zvláštní pozornost pak věnuje první světové válce a takzvanému „verdunskému mýtu“. Právě mýtus nedobytné pevnosti (či spíše pevností) přispěl po válce k jejich další výstavbě, byť ve zcela jiné podobě. Odbornou a politickou diskusi o koncepci nového opevnění autor analyzuje v 8. kapitole. Poukazuje přitom na skutečnost, že se většina francouzských vojenských teoretiků nedokázala vymanit ze zkušeností první světové války a přečeňovala proto roli těžkého dělostřelectva. Během

druhé světové války se naopak ukázalo, jak destruktivní vliv může mít na pevnosti lehké dělostřelectvo útočící na slabá místa opevnění.

Přes výše uvedené nepovažuje autor koncepci Maginotovy linie, ani jí inspirovanou koncepci opevnění československo—německých hranic, za zastaralou od samého počátku, byť se podle něj stavěla „pro jiný způsob válčení než ten, který mnozí právě předvídali“ (s. 99). Argumentuje přitom mj. německými později budovanými opevněními, která také měla souvislý, liniový charakter. Liniová pohraniční opevnění tak podle autora nebyla spojena jen s defenzivní vojenskou doktrínou. Navíc Maginotova linie splnila svůj hlavní úkol, byla dostatečně významným odstrašujícím faktorem. Němci se na ni až na výjimky během války v podstatě neodvážili zaútočit. Ostří své ofenzívy místo toho zaměřili severněji a využili zde skutečnosti, že Francouzi svou hranici s Belgií jen nedostatečně opevnili. Formánek dokládá, že příčinou porážky Francie byla v roce 1940 špatná organizace francouzské armády a v menší míře i její ne zcela moderní výzbroj. Současně také v práci přesvědčivě doložil, že mýtus linie nebyl v předválečném období ve veřejnosti rozšířen v takové míře, jak se později tvrdilo v souvislosti s tzv. „defétismem“. (s. 93-4).

Autor ve své práci využil značné množství vydaných pramenů francouzské, české a anglosaské provenience. Vytknout mu lze v této souvislosti snad jen skutečnost, že v podstatě nečerpal z děl německých autorů. Domnívám se, že autor prokázal schopnost samostatné vědecké práce. Doporučuji proto jeho diplomovou práci k obhajobě.

Navrhované hodnocení: **v ý b o r n ě**